

U S T A W A

z dnia

o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa warunki, tryb nabywania i utraty prawa do wykonywania czynności biegłego przez osoby fizyczne, warunki, tryb nabywania i utraty prawa do sporządzania i wydawania opinii przez instytucje naukowe lub specjalistyczne, zasady wykonywania czynności biegłego oraz zasady sporządzania i wydawania opinii przez instytucje naukowe lub specjalistyczne.

Art. 2. Czynności biegłego w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw mogą wykonywać osoby fizyczne, zwane dalej „biegłymi”, wpisane na ogólnokrajową listę biegłych, zwaną dalej „listą biegłych”.

Art. 3. Prawo do sporządzania i wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw mają też instytucje naukowe lub specjalistyczne, choćby nie posiadały osobowości prawnej, zwane dalej „instytucjami naukowymi lub specjalistycznymi”, jeżeli uzyskały wpis do ogólnokrajowego wykazu, zwanego dalej „wykazem instytucji naukowych i specjalistycznych”.

Art. 4. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy powołanie biegłego jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, do wykonywania czynności biegłego w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw może być powołana osoba niewpisana na listę biegłych, o której wiadomo, że ma odpowiednią wiedzę w danej dziedzinie, zwana dalej „osobą wykonującą czynności biegłego”.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do instytucji naukowych lub specjalistycznych.

3. Osoba wykonująca czynności biegłego powinna spełniać wymogi, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4-8.

Art. 5. 1. Przed dopuszczeniem do czynności biegłego osoby wykonującej czynności biegłego właściwy sąd lub prokurator może zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o wystąpienie do Policji o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w stosunku do tej osoby. We wniosku należy określić powody, dla których przeprowadzenie wywiadu środowiskowego jest wskazane.

2. Wynik wywiadu środowiskowego zawiera:

- 1) imię i nazwisko przeprowadzającego wywiad;
- 2) imię i nazwisko osoby wykonującej czynności biegłego;
- 3) zakres zdolności do czynności prawnych tej osoby;
- 4) informacje o prowadzeniu przeciwko tej osobie postępowania o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) informacje o podleganiu zakazowi wykonywania zawodu w dziedzinie, w której ta osoba może wykonywać czynności biegłego;
- 6) dokładne informacje o sytuacji rodzinnej oraz środowisku tej osoby, w tym o jej kontaktach ze środowiskami lub osobami, które mogą wpływać na ocenę jej bezstronności jako biegłego oraz ocenę postawy etycznej;
- 7) informacje o stanie majątkowym i źródłach dochodu tej osoby;
- 8) informacje o nadużywaniu przez tę osobę alkoholu, środków odurzających, środków zastępczych lub substancji psychotropowych;

9) inne okoliczności faktyczne.

Art. 6. Jeżeli do wykonywania czynności biegłego, o których mowa w art. 4 ust. 1, powołano instytucję naukową lub specjalistyczną niewpisaną do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych, do osób zatrudnionych w tej instytucji, powołanych do sporządzania i wydawania opinii stosuje się odpowiednio przepisy art. 5.

Art. 7. Czynności biegłego związane z dostępem do informacji niejawnych wykonuje osoba dopuszczona do informacji niejawnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 149, poz. 1078).

Art. 8. Tytuł „biegły” podlega ochronie prawnej.

Art. 9. W zakresie nieuregulowanym w ustawie w sprawach o wpis na listę biegłych oraz do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych, zawieszenia biegłego w wykonywaniu czynności i skreślenia z listy biegłych oraz zawieszenia uprawnień instytucji naukowej lub specjalistycznej i skreślenia jej z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 2

Biegli

Art. 10. 1. Wpis na listę biegłych może uzyskać osoba fizyczna, która:

- 1) ma obywatelstwo polskie albo obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub, na zasadach wzajemności, obywatelstwo innego państwa;
- 2) zna język polski;

- 3) nie ukończyła 70 lat;
- 4) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 5) nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 6) nie jest prowadzone przeciwko niej postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 7) posiada nieposzlakowaną opinię;
- 8) nie podlega zakazowi wykonywania zawodu w dziedzinie, w której może wykonywać czynności biegłego;
- 9) posiada teoretyczne wiadomości specjalne w dziedzinie, w której może wykonywać czynności biegłego i przez okres co najmniej 5 lat wykonywała praktykę zawodową;
- 10) posiada uprawnienia do wykonywania zawodu w dziedzinie, w której może wykonywać czynności biegłego;
- 11) posiada wiedzę, w zakresie postępowania sądowego prowadzonego na podstawie ustawy, niezbędną do występowania w sprawach, w których może wykonywać czynności biegłego.

2. Osoba wpisana na listę biegłych może używać tytułu „biegły” jedynie w postępowaniu, w którym została powołana do wydania opinii albo wykonania przewidzianej w ustawie innej czynności.

Art. 11. 1. Policja, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, przeprowadza wywiad środowiskowy w stosunku do osoby fizycznej ubiegającej się o wpis na listę biegłych.

2. Wynik wywiadu środowiskowego zawiera:

- 1) imię i nazwisko przeprowadzającego wywiad;

- 2) imię i nazwisko osoby ubiegającej się o wpis;
- 3) zakres zdolności do czynności prawnych tej osoby;
- 4) informacje o prowadzeniu przeciwko tej osobie postępowania o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) informacje o podleganiu zakazowi wykonywania zawodu w dziedzinie, w której może wykonywać czynności biegłego;
- 6) dokładne informacje o sytuacji rodzinnej oraz środowisku tej osoby, w tym o jej kontaktach ze środowiskami lub osobami, które mogą wpływać na ocenę jej bezstronności jako biegłego oraz ocenę postawy etycznej;
- 7) informacje o stanie majątkowym i źródłach dochodu tej osoby;
- 8) informacje o nadużywaniu przez tę osobę alkoholu, środków odurzających, środków zastępczych lub substancji psychotropowych;
- 9) inne okoliczności faktyczne.

Art. 12. 1. Listę biegłych prowadzi Minister Sprawiedliwości.

2. Wpis na listę biegłych obejmuje:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku cudzoziemców nieposiadających numeru PESEL datę i miejsce urodzenia;
- 3) miejsce zamieszkania;
- 4) adres do korespondencji;
- 5) obywatelstwo;

- 6) dziedzinę i specjalność biegłego;
- 7) informację o uzyskanych stopniach naukowych, tytule naukowym, stopniach w zakresie sztuki, tytule w zakresie sztuki albo innych stopniach lub tytułach uzyskanych w określonej dziedzinie;
- 8) datę wpisu;
- 9) oznaczenie okresu ważności wpisu;
- 10) datę i okres zawieszenia w wykonywaniu czynności biegłego;
- 11) datę skreślenia biegłego z listy biegłych.

3. Biegły ma obowiązek zgłoszenia zmiany danych objętych wpisem na listę biegłych w terminie 30 dni od dnia, w którym powstały okoliczności uzasadniające zgłoszenie zmiany. Do zgłoszenia biegły załącza lub przedstawia dokumenty będące podstawą zmiany danych objętych wpisem.

4. Niezgłoszenie zmiany danych objętych wpisem w terminie, o którym mowa w ust. 3, stanowi podstawę do zawieszenia w wykonywaniu czynności biegłego na czas niezbędny do ich uzupełnienia uzgodniony z biegłym; nieuzupełnienie danych w terminie zawieszenia stanowi podstawę do skreślenia biegłego z listy biegłych.

Art. 13. Wpis na listę biegłych następuje na wniosek osoby fizycznej ubiegającej się o wpis.

Art. 14. 1. Wniosek o wpis na listę biegłych powinien zawierać informacje, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1-7.

2. Do wniosku dołącza się:

- 1) dane o niekaralności;
- 2) oświadczenie, że nie jest prowadzone przeciwko wnioskodawcy postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;

- 3) dokumenty potwierdzające posiadanie teoretycznych wiadomości specjalnych, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, w szczególności dyplom ukończenia określonego kierunku studiów wyższych, studiów podyplomowych, dyplom ukończenia specjalistycznego szkolenia zawodowego w danej dziedzinie lub zaświadczenie o złożeniu egzaminu specjalistycznego, oraz dokumenty potwierdzające wykonywanie przez okres co najmniej 5 lat praktyki zawodowej w dziedzinie objętej wnioskiem;
- 4) dokumenty potwierdzające posiadanie odpowiednich uprawnień w dziedzinach, w których uzyskanie uprawnień zawodowych jest regulowane odrębnymi przepisami;
- 5) informację o wcześniejszym wykonywaniu czynności biegłego wraz z opiniami prezesów sądów okręgowych w okręgach, w których biegły sądowy wydawał opinie za okres ostatnich 5 lat;
- 6) rekomendację właściwej instytucji, samorządu lub stowarzyszenia zawodowego lub pracodawcy, u którego biegły jest zatrudniony w swojej specjalności;
- 7) inne dokumenty, które mogą mieć wpływ na ocenę kwalifikacji wnioskodawcy do wykonywania czynności biegłego oraz dokumenty pozwalające ocenić dorobek zawodowy wnioskodawcy, w szczególności odpisy wcześniej sporządzanych opinii;
- 8) dowód uiszczenia opłaty od wniosku o wpis na listę biegłych.

3. Jeżeli w dziedzinie, w której osoba fizyczna wykonuje praktykę zawodową, nie są przewidziane jakiegokolwiek uprawnienia, można poprzestać na dołączeniu do wniosku dokumentu potwierdzającego wykonywanie przez okres co najmniej 5 lat praktyki zawodowej w tej dziedzinie.

4. Minister Sprawiedliwości może odstąpić od wymogu złożenia przez wnioskodawcę rekomendacji, o której mowa w ust. 2 pkt 6, jeżeli w danej dziedzinie brak podmiotu uprawnionego do wydania rekomendacji albo uprawniony podmiot uchyla się od jej wydania.

Art. 15. 1. Wpis na listę biegłych następuje na okres 5 lat.

2. Wpis na listę biegłych jest ważny do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym upływa termin określony w ust. 1, liczony od daty wpisu.

Art. 16. 1. Do wniosku o wpis na listę biegłych na okres kolejnych 5 lat, jeżeli nie nastąpiła przerwa w wykonywaniu czynności biegłego, biegły jest obowiązany dołączyć dokumenty wymienione w art. 14 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz pkt 4-8, a także przedstawić dokumenty świadczące o doskonaleniu własnych kwalifikacji, zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 44 ust. 1 pkt 2.

2. Do biegłego, o którym mowa w ust. 1, przepisy art. 11 stosuje się.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się najwcześniej na 6 miesięcy a najpóźniej na 3 miesiące przed upływem terminu ważności wpisu.

Art. 17. 1. Od wniosków, o których mowa w art. 14 ust. 1 i w art. 16 ust. 1, pobiera się opłatę stanowiącą dochód budżetu państwa.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz tryb wnoszenia opłat, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze faktyczne koszty rozpatrzenia wniosku o wpis na listę biegłych oraz faktyczne koszty rozpatrzenia wniosku o wpis na listę biegłych na okres kolejnych 5 lat.

Art. 18. 1. Przy Ministrze Sprawiedliwości powołuje się Komisję Kwalifikacyjną, zwaną dalej „Komisją”, do opiniowania wniosków o wpis na listę biegłych oraz wniosków o wpis na listę biegłych na okres kolejnych 5 lat, oceny wykonywania czynności przez biegłych w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw oraz wnioskowania do Ministra Sprawiedliwości o zawieszenie

w wykonywaniu czynności biegłego albo skreślenie biegłego z listy biegłych, w skład której wchodzi przedstawiciele:

- 1) Ministra Sprawiedliwości;
- 2) ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 3) ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 4) ministra właściwego do spraw gospodarki;
- 5) ministra właściwego do spraw transportu;
- 6) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 7) ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
- 8) ministra właściwego do spraw zdrowia;
- 9) ministra właściwego do spraw nauki;
- 10) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego;
- 11) ministra właściwego do spraw środowiska;
- 12) ministra właściwego do spraw budownictwa;
- 13) ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej;
- 14) ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej;
- 15) ministra właściwego do spraw pracy;
- 16) ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 17) ministra właściwego do spraw rolnictwa.

2. Komisja składa się z przewodniczącego, jego zastępcy, powoływanych przez Ministra Sprawiedliwości, oraz po jednym przedstawicielu ministrów, o których mowa w ust. 1 pkt 2-17.

3. Przewodniczący Komisji oraz jego zastępca są przedstawicielami Ministra Sprawiedliwości.

4. Do udziału w pracach Komisji mogą być zapraszani konsultanci będący przedstawicielami samorządów i stowarzyszeń zawodowych, instytucji i instytutów oraz innych naczelných organów administracji państwowej.

5. Członkom Komisji oraz konsultantom, o których mowa w ust. 4, przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji oraz zwrot kosztów przejazdu i noclegów na zasadach określonych w przepisach o wysokości oraz warunkach ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania członków Komisji i konsultantów oraz powoływania i odwoływania członków Komisji, mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnego działania Komisji;
- 2) organizację, tryb i sposób działania Komisji, w tym sposób opiniowania przez Komisję wniosków o wpis na listę biegłych, sposób i kryteria oceny wykonywania czynności przez biegłych, a także sposób występowania o zawieszenie biegłego w wykonywaniu czynności albo skreślenie biegłego z listy biegłych, mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnego działania Komisji;
- 3) wysokość oraz sposób wypłacania wynagrodzenia członkom Komisji oraz konsultantom, przyjmując, że wynagrodzenie członka Komisji za udział w posiedzeniu nie może przekroczyć 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej.

Art. 19. 1. Komisja opiniuje wniosek na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, po przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej z wnioskodawcą.

2. Jeżeli wniosek jest niekompletny, zawiera niepełne dane lub Komisja uzna, że należy dołączyć inne dokumenty, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 7, Komisja zwraca się do wnioskodawcy o jego uzupełnienie we wskazanym terminie, uzgodnionym z wnioskodawcą. Nieuzupełnienie wniosku we wskazanym terminie stanowi podstawę do odmowy wpisu na listę biegłych.

3. W razie uzasadnionych wątpliwości co do spełnienia przez wnioskodawcę wymogów, określonych w art. 10 ust. 1 pkt 9-11, Komisja zwraca się do właściwej instytucji lub organu o weryfikację danych zawartych we wniosku.

4. Komisja może wezwać wnioskodawcę do sporządzenia nie więcej niż trzech próbnych opinii w zakresie specjalności objętej wnioskiem w celu potwierdzenia posiadanych kwalifikacji.

Art. 20. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, wpisuje albo odmawia wpisu na listę biegłych. Przed podjęciem decyzji Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

2. Decyzja o odmowie wpisu na listę biegłych nie stanowi przeszkody do ubiegania się o ponowny wpis na taką listę; wniosek złożony przed upływem 1 roku od ostatecznej decyzji o odmowie wpisu pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 21. Biegły wpisany na listę biegłych składa wobec Ministra Sprawiedliwości przyrzeczenie według następującej roty:

„Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem, przyrzekam uroczyście, że czynności biegłego będę wykonywać sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicę prawnie chronionej.”.

Art. 22. 1. Do dnia 31 marca każdego roku Minister Sprawiedliwości ogłasza, w formie obwieszczenia, listę biegłych w prowadzonym przez siebie dzienniku urzędowym.

2. Prezesi sądów powszechnych oraz prezesi sądów wojskowych udostępniają nieodpłatnie listę biegłych do powszechnego wglądu w miejscu do tego przeznaczonym, w siedzibie i godzinach pracy danego sądu.

3. Lista biegłych może być prowadzona także w formie elektronicznej; w takim przypadku udostępnienie listy biegłych następuje przez jej umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych Ministra Sprawiedliwości.

4. W obwieszczeniu i listach, o których mowa w ust. 1-3, nie zamieszcza się danych określonych w art. 12 ust. 2 pkt 2, 3 i 5.

Art. 23. 1. Lista biegłych jest prowadzona z uwzględnieniem podziału biegłych według dziedzin i specjalności.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, podstawowe dziedziny i specjalności biegłych, uwzględniane przy prowadzeniu listy biegłych, biorąc pod uwagę wymogi postępowań prowadzonych na podstawie ustaw.

Art. 24. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do spełniania przez biegłego wpisanego na listę wymogów zawartych w ustawie, Minister Sprawiedliwości zwraca się do Policji o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w stosunku do tego biegłego. Przepis art. 11 ust. 2 stosuje się.

Art. 25. 1. Minister Sprawiedliwości zawiesza, w drodze decyzji, biegłego w wykonywaniu czynności, jeżeli:

- 1) jest prowadzone postępowanie o częściowe albo całkowite ubezwłasnowolnienie biegłego;
- 2) przeciwko biegłemu jest prowadzone postępowanie, w którym można orzec zakaz wykonywania zawodu w dziedzinie, w której biegły wykonuje czynności biegłego;

- 3) przeciwko biegłemu jest prowadzone postępowanie, w którym można orzec o cofnięciu uprawnień do wykonywania zawodu w dziedzinie, w której biegły wykonuje czynności biegłego;
- 4) przeciwko biegłemu jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) biegły nie dopełnił obowiązku określonego w art. 12 ust. 3.

2. Minister Sprawiedliwości może zawiesić, w drodze decyzji, biegłego w wykonywaniu czynności, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam biegły z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
- 2) przeciwko biegłemu jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 3) zostaną stwierdzone okoliczności wskazujące na nienależyte wykonywanie przez biegłego czynności, w szczególności wydania opinii wadliwie lub nierzetelnie, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem.

3. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1 lub 2, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

4. Zawieszenie, o którym mowa w ust. 1 lub 2, trwa do czasu ustania przyczyny zawieszenia, nie dłużej niż do upływu okresu ważności wpisu.

Art. 26. W okresie zawieszenia Minister Sprawiedliwości może, na uzasadniony wniosek biegłego, uchylić decyzję, o której mowa w art. 25 ust. 1

lub 2. Przed podjęciem decyzji Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

Art. 27. 1. Minister Sprawiedliwości skreśla, w drodze decyzji, biegłego z listy biegłych, w przypadku:

- 1) śmierci biegłego;
- 2) wniosku biegłego o skreślenie z listy biegłych;
- 3) prawomocnego skazania biegłego za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 4) niespełniania przez biegłego wymogów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 oraz pkt 7-11;
- 5) upływu okresu ważności wpisu, jeżeli biegły nie złożył wniosku o wpis na listę biegłych na okres kolejnych 5 lat.

2. Minister Sprawiedliwości może skreślić, w drodze decyzji, biegłego z listy biegłych z innych ważnych powodów, w szczególności w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, w razie nieuzasadnionej odmowy wydania opinii albo wydania opinii nierzetelnej lub rażąco wadliwej, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem.

3. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1 lub 2, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

4. Minister Sprawiedliwości o zawieszeniu lub skreśleniu biegłego z listy biegłych informuje podmioty wymienione w art. 14 ust. 2 pkt 6.

Art. 28. 1. Podmiot prowadzący postępowanie na podstawie ustawy, który w ramach swojej kompetencji powziął wiadomość o okolicznościach wymienionych w art. 25 ust. 1 pkt 1-4 i ust. 2 pkt 3 oraz w art. 27 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2, zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, może zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o zawieszenie albo skreślenie biegłego z listy biegłych w razie stwierdzenia okoliczności wymienionej odpowiednio w art. 25 ust. 2 pkt 3 albo w art. 27 ust. 2.

Art. 29. Biegły skreślony z listy może ubiegać się ponownie o wpis na listę biegłych nie wcześniej niż po upływie roku od skreślenia.

Rozdział 3

Instytucje naukowe i specjalistyczne

Art. 30. 1. Wykaz instytucji naukowych i specjalistycznych prowadzi Minister Sprawiedliwości.

2. Do dnia 31 marca każdego roku Minister Sprawiedliwości ogłasza, w formie obwieszczenia, wykaz instytucji naukowych i specjalistycznych w prowadzonym przez siebie dzienniku urzędowym.

3. Prezesi sądów powszechnych oraz prezesi sądów wojskowych udostępniają nieodpłatnie wykaz instytucji naukowych i specjalistycznych do powszechnego wglądu w miejscu do tego przeznaczonym, w siedzibie i godzinach pracy danego sądu.

4. Art. 22 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 31. Wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych może uzyskać instytucja naukowa lub specjalistyczna, która:

- 1) spełnia warunki organizacyjne i techniczne oraz posiada wyposażenie laboratoryjno-badawcze, niezbędne do samodzielnego prowadzenia badań i opracowywania opinii w danej dziedzinie i specjalności;
- 2) w zakresie dziedziny i specjalności, w której instytucja naukowa lub specjalistyczna zamierza wydawać opinie, zatrudnia niezbędną do realizacji zadań liczbę osób

spełniających wymogi, określone w art. 10 ust. 1, upoważnionych do sporządzania i wydawania w jej imieniu opinii.

Art. 32. 1. Wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych następuje w drodze decyzji, z urzędu lub na wniosek zainteresowanego podmiotu. Do osób, o których mowa w art. 31 pkt 2, przepisy art. 11 stosuje się odpowiednio.

2. Komisja, za zgodą wnioskodawcy, może dokonać sprawdzenia warunków technicznych i organizacyjnych oraz wyposażenia laboratoryjno-badawczego, o którym mowa w art. 31 pkt 1; wnioskodawca jest obowiązany udostępnić urządzenia techniczne oraz wyposażenie, a także dane o tych urządzeniach i wyposażeniu, niezbędne do przeprowadzenia sprawdzenia.

3. Sprawdzenia, o którym mowa w ust. 2, dokonują przedstawiciele Komisji wyznaczeni przez przewodniczącego Komisji oraz konsultant z naczelnego organu administracji państwowej zaproszony przez przewodniczącego Komisji.

Art. 33. Komisja opiniuje wniosek na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, po przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej z przedstawicielem instytucji naukowej lub specjalistycznej. Przepisy art. 19 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

Art. 34. 1. Wniosek o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych zawiera:

- 1) nazwę oraz siedzibę instytucji naukowej lub specjalistycznej;
- 2) numer REGON lub numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 3) formę prawną prowadzonej działalności;
- 4) numer i datę wpisu do właściwego rejestru w przypadku obowiązku rejestracji prowadzonej działalności;

- 5) dziedziny i specjalności, w których instytucja naukowa lub specjalistyczna zamierza sporządzać i wydawać opinie;
- 6) zwięzły opis warunków organizacyjnych i technicznych oraz posiadanego wyposażenia laboratoryjno-badawczego;
- 7) listę osób uprawnionych do wydawania opinii w imieniu instytucji naukowej lub specjalistycznej, ze wskazaniem ich specjalności oraz potwierdzeniem spełnienia przez te osoby wymogów, o których mowa w art. 10 ust. 1;
- 8) stanowiska osób, o których mowa w pkt 7, zajmowane w instytucji naukowej lub specjalistycznej, ze wskazaniem formy zatrudnienia;
- 9) wykaz zewnętrznych testów kontroli jakości i kompetencji, w których bierze udział instytucja naukowa lub specjalistyczna, wraz z ewentualnymi certyfikatami uczestnictwa w nich;
- 10) dowód uiszczenia opłaty od wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych.

2. Minister Sprawiedliwości odstępuje od wymogu złożenia przez wnioskodawcę wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, jeżeli w danej dziedzinie lub specjalności brak jest krajowych lub zagranicznych podmiotów przeprowadzających tego rodzaju testy.

Art. 35. Wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych obejmuje informacje, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1-5 i 7, a także datę jego dokonania, datę i przyczynę skreślenia instytucji naukowej lub specjalistycznej z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych oraz datę, przyczynę i okres zawieszenia uprawnień instytucji naukowej lub specjalistycznej do wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy. Przepisy art. 12 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 36. Wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych następuje na okres 5 lat. Przepis art. 15 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 37. Do wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych na okres kolejnych 5 lat, jeżeli nie nastąpiła przerwa w sporządzaniu i wydawaniu przez instytucję naukową lub specjalistyczną opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw, instytucja naukowa lub specjalistyczna jest obowiązana dołączyć dokumenty wymienione w art. 34 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 7-9. Przepisy art. 11, art. 16 ust. 3 oraz art. 32 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 38. 1. Od wniosków, o których mowa w art. 32 ust. 1 i w art. 37, pobiera się opłatę stanowiącą dochód budżetu państwa.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz tryb wnoszenia opłat, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze faktyczne koszty rozpatrzenia wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych oraz faktyczne koszty rozpatrzenia wniosku o wpis do tego wykazu na okres kolejnych 5 lat.

Art. 39. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do spełniania przez osobę, o której mowa w art. 31 pkt 2, zatrudnioną w instytucji naukowej lub specjalistycznej wpisanej do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych, wymogów zawartych w ustawie, Minister Sprawiedliwości zwraca się do Policji o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w stosunku do tej osoby. Przepisy art. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 40. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, wpisuje lub odmawia dokonania wpisu do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych. Przepis art. 20 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

3. Odmowa dokonania wpisu, o której mowa w ust. 1, następuje, jeżeli wnioskodawca:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 31;

- 2) nie wyrazi zgody na sprawdzenie, o którym mowa w art. 32 ust. 2, albo, mimo wyrażenia zgody na dokonanie takiego sprawdzenia, uchyla się od niego.

Art. 41. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, zawiesza w całości lub w części uprawnienia instytucji naukowej lub specjalistycznej do sporządzania i wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw, jeżeli:

- 1) w sprawie instytucji naukowej lub specjalistycznej jest prowadzone postępowanie o wykreślenie z rejestru, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4;
- 2) jest prowadzone postępowanie o częściowe albo całkowite ubezwłasnowolnienie osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2;
- 3) przeciwko osobie, o której mowa w art. 31 pkt 2, jest prowadzone postępowanie, w którym można orzec zakaz wykonywania zawodu albo cofnięcie uprawnień do wykonywania zawodu w dziedzinie, w której osoba ta jest upoważniona do sporządzania i wydawania opinii w imieniu instytucji naukowej lub specjalistycznej;
- 4) przeciwko osobie, o której mowa w art. 31 pkt 2, jest prowadzone postępowanie w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

2. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, może zawiesić w całości lub w części, instytucję naukową lub specjalistyczną w uprawnieniach do sporządzania i wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw, jeżeli:

- 1) wniosła o to sama instytucja naukowa lub specjalistyczna z powodu długotrwałej przeszkody

uniemożliwiającej wydawanie opinii, w szczególności z powodu długotrwałej choroby osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2;

- 2) instytucja naukowa lub specjalistyczna nie wydaje opinii przez okres dłuższy niż jeden rok;
- 3) przeciwko osobie, o której mowa w art. 31 pkt 2, jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 4) zostaną stwierdzone okoliczności wskazujące na nienależyte wydawanie opinii przez instytucję naukową lub specjalistyczną, w szczególności opracowanie opinii wadliwie lub nierzetelnie, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem.

3. Zawieszenie, o którym mowa w ust. 1 lub 2, można ograniczyć do określonej dziedziny lub specjalności albo osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2; w takim przypadku uprawnienia zawiesza się częściowo.

4. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1 lub 2, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

5. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 przepisy art. 26 stosuje się odpowiednio.

Art. 42. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, skreśla instytucję naukową lub specjalistyczną z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych, w przypadku:

- 1) likwidacji instytucji naukowej lub specjalistycznej;
- 2) wniosku instytucji naukowej lub specjalistycznej o skreślenie z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych;

- 3) niespełniania warunków organizacyjnych i technicznych oraz nieposiadania wyposażenia laboratoryjno-badawczego, niezbędnego do samodzielnego prowadzenia badań i opracowywania opinii w danej dziedzinie i specjalności;
- 4) prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2;
- 5) niespełniania wymogów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 oraz pkt 7-11, przez osobę, o której mowa w art. 31 pkt 2;
- 6) niezatrudniania odpowiedniej liczby osób, o których mowa w art. 31 pkt 2;
- 7) upływu okresu ważności wpisu, jeżeli instytucja naukowa lub specjalistyczna nie złożyła wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych na okres kolejnych 5 lat.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli instytucja naukowa lub specjalistyczna nie wyrazi zgody na dokonanie sprawdzenia, o którym mowa w art. 32 ust. 2, albo, mimo wyrażenia zgody na dokonanie takiego sprawdzenia, uchyla się od niego.

3. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, może skreślić instytucję naukową lub specjalistyczną z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych z innych ważnych powodów, w szczególności w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2, w razie nieuzasadnionej odmowy wydania opinii, wydania opinii nierzetelnej lub rażąco wadliwej, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem, a także wydania opinii niesamodzielnie.

4. Skreślenie, o którym mowa w ust. 1 lub 3, można ograniczyć do określonej dziedziny lub specjalności.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2.

6. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1-5, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

Art. 43. 1. Podmiot prowadzący postępowanie na podstawie ustawy, który poweźmie w ramach swoich czynności wiadomość o okolicznościach wymienionych w art. 41 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2-4 i w art. 42 ust. 1 pkt 1 i 3-7 oraz ust. 3, zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, może zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o zawieszenie albo skreślenie instytucji naukowej lub specjalistycznej z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych w razie stwierdzenia okoliczności wymienionej odpowiednio w art. 41 ust. 2 pkt 4 albo w art. 42 ust. 3.

Rozdział 4

Zasady wykonywania czynności biegłego oraz zasady sporządzania i wydawania opinii przez instytucje naukowe lub specjalistyczne

Art. 44. 1. Biegły jest obowiązany do:

- 1) wykonywania czynności ze szczególną starannością i bezstronnością, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa;
- 2) doskonalenia kwalifikacji w zakresie swojej specjalności;
- 3) znajomości obowiązujących przepisów prawa regulujących zasady udziału biegłego w postępowaniu, w którym może zostać powołany do wykonywania czynności biegłego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób wykonujących czynności biegłego oraz osób, o których mowa w art. 31 pkt 2.

Art. 45. 1. Biegły oraz instytucja naukowa lub specjalistyczna wpisani, odpowiednio, na listę biegłych albo do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych są obowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej wydawanych opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw.

2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać, w szczególności:

- 1) nazwę organu postępowania, który powołał biegłego albo instytucję naukową lub specjalistyczną;
- 2) sygnaturę akt sprawy, w której powołano biegłego albo instytucję naukową lub specjalistyczną;
- 3) datę zleconej opinii;
- 4) zakres opinii;
- 5) datę wydania opinii lub odmowy jej wydania.

3. Dokumentację, o której mowa w ust. 1, wraz z kopiami opinii przechowuje się przez okres 5 lat.

Art. 46. 1. Osoba wpisana na listę biegłych albo instytucja naukowa lub specjalistyczna wpisana do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych nie mogą odmówić wydania opinii w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, innego organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze oraz organów administracji publicznej, chyba że zachodzą przyczyny uzasadniające odmowę, w szczególności określone w przepisach regulujących dane postępowanie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób wykonujących czynności biegłego.

Art. 47. Biegły, osoba wykonująca czynności biegłego oraz osoba, o której mowa w art. 31 pkt 2, przy wykonywaniu czynności biegłego, korzystają z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszowi publicznemu.

Art. 48. 1. Biegłemu oraz osobie wykonującej czynności biegłego przysługuje prawo do wynagrodzenia za wydaną opinię.

2. Wynagrodzenie biegłego oraz osoby wykonującej czynności biegłego za wydaną opinię obejmuje należność za czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy, oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem.

3. Biegłemu oraz osobie wykonującej czynności biegłego przysługuje nadto zwrot udokumentowanych kosztów zużytych materiałów i innych wydatków niezbędnych do wydania opinii.

4. Biegłemu oraz osobie wykonującej czynności biegłego dokonującym czynności poza miejscem zamieszkania przysługuje prawo do zwrotu kosztów przejazdu, noclegów i diety na zasadach określonych w przepisach o wysokości oraz warunkach ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju. W przypadku wezwania w kilku sprawach na ten sam dzień zwrot kosztów i diety przyznaje się tylko raz.

5. Biegłemu oraz osobie wykonującej czynności biegłego wezwanym do sądu, również w przypadku nieskorzystania przez sąd z ich usług, przysługuje prawo do wynagrodzenia.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do instytucji naukowych lub specjalistycznych, o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej.

7. Instytucji naukowej lub specjalistycznej, w przypadku wydawania opinii związanej z poddaniem osoby pod obserwację, przysługuje zwrot kosztów pobytu tej osoby, w szczególności kosztów: wyżywienia, świadczonych usług medycznych związanych wyłącznie z obserwacją oraz maksymalnie 15% narzutu z tytułu kosztów związanych z utrzymaniem instytucji naukowej lub specjalistycznej, do której dana osoba została skierowana na obserwację.

Art. 49. 1. Wysokość wynagrodzenia za wydaną opinię określa organ, który żądał jej wydania, mając na względzie czas i nakład pracy niezbędne do wydania opinii, a także stopień złożoności problemu będącego jej przedmiotem oraz warunki, w jakich opracowano opinię.

2. Organ, o którym mowa w ust. 1, orzeka także w przedmiocie zwrotu kosztów, o których mowa w art. 48 ust. 3 i 4.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

1) wysokość i szczegółowe zasady wynagradzania biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych,

2) wysokość i szczegółowe zasady wynagradzania biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych z zakresu medycyny,

3) wysokość i szczegółowe zasady wynagradzania biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych z zakresu geodezji i kartografii,

4) wysokość i szczegółowe zasady wynagradzania biegłych oraz osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych za udział w czynności sądowej,

5) wysokość wynagrodzenia biegłych oraz osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych w przypadku wezwania do sądu i nieskorzystania z ich usług

– mając na względzie czas i nakład pracy niezbędne do wydania opinii, stopień złożoności problemu będącego jej przedmiotem, warunki, w jakich opracowano opinię, oraz posiadanie stopnia lub tytułu naukowego lub zawodowego.

Art. 50. Biegły, osoba wykonująca czynności biegłego oraz instytucja naukowa lub specjalistyczna zgłaszają żądanie przyznania im wynagrodzenia za wydaną opinię i innych należności do organu prowadzącego postępowanie, pod rygorem utraty prawa do ich uzyskania, w terminie 7 dni od dnia wydania opinii, a jeżeli byli wezwani na przesłuchanie lub do udziału w czynności

procesowej prowadzonej przez organ, który żądał opinii, w terminie 3 dni od dnia zakończenia tej czynności.

Art. 51. 1. Wypłata wynagrodzenia za wydaną opinię i innych należności następuje niezwłocznie po zatwierdzeniu przez organ prowadzący postępowanie wyliczenia należności, przedłożonych przez biegłego, osobę wykonującą czynności biegłego albo instytucję naukową lub specjalistyczną.

2. Jeżeli opinia została opracowana nierzetelnie lub wadliwie, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem, wynagrodzenie może ulec stosownemu obniżeniu; w rażących przypadkach można odmówić przyznania wynagrodzenia za wydaną opinię.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 52. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 282 § 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 282. § 1. Biegły składa przed rozpoczęciem czynności przyrzeczenie w następującym brzmieniu: „Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem, przyrzekam uroczyście, że czynności biegłego będę wykonywać sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicy prawnie chronionej”.”;

2) art. 290 i 291 otrzymują brzmienie:

„Art. 290. § 1. Sąd może zażądać opinii odpowiedniej instytucji naukowej lub specjalistycznej. Sąd może zażądać od instytucji dodat-

kowych wyjaśnień pisemnych lub ustnych przez wyznaczoną do tego osobę, może też zarządzić złożenie dodatkowej opinii przez tę samą lub inną instytucję.

§ 2. W opinii instytucji należy wskazać osoby, które przeprowadziły badania i wydały opinię.

Art. 291. Instytucja naukowa lub specjalistyczna może żądać wynagrodzenia za wykonaną pracę i za stawiennictwo swoich przedstawicieli.”;

3) w art. 307 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Pobranie krwi i przesłanie jej do instytucji, o której mowa w art. 290, można zlecić biegłemu miejscu zamieszkania stron lub siedziby sądu.”.

Art. 53. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231, z późn. zm.²⁾) uchyla się art. 28 ust. 2.

Art. 54. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 9, poz. 555, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 194 otrzymuje brzmienie:

„Art. 194. O dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego wydaje się postanowienie, w którym należy wskazać:

1) imię, nazwisko, specjalność biegłego lub biegłych, a w wypadku opinii instytucji naukowej lub specjalistycznej, w razie potrzeby, specjalność i kwalifikacje osób, które powinny wziąć udział w przeprowadzeniu ekspertyzy,

2) przedmiot i zakres ekspertyzy ze sformułowaniem, w miarę potrzeby, pytań szczegółowych,

3) termin dostarczenia opinii.”;

2) w art. 197 § 1 otrzymuje brzmienie:

§ 1. Biegły składa przyrzeczenie następującej treści:
„Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem, przyrzekam uroczyście, że czynności biegłego będę wykonywać sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicy prawnie chronionej”.”;

3) w art. 200 w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w wypadku opinii instytucji naukowej lub specjalistycznej – także pełną nazwę i siedzibę instytucji naukowej lub specjalistycznej,”.

Art. 55. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.⁴⁾) w art. 24 w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) biegłych.”.

Art. 56. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.⁵⁾) w dziale IV uchyla się rozdział 6.

Art. 57. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 oraz z 2006 r. Nr 126, poz. 876) w art. 9 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wysokość wynagrodzenia i zwrot wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie oraz innych osób i instytucji, mając na względzie nakład pracy i kwalifikacje niezbędne do wykonywania zleconych przez sąd czynności oraz poziom wynagrodzeń

uzyskiwanych przez pracowników wykonujących podobne zawody.”.

Art. 58. 1. Osoby, które na podstawie dotychczasowych przepisów uzyskały uprawnienia biegłych sądowych, mogą być nadal powoływane do wykonywania czynności biegłego do czasu wydania decyzji w sprawie wpisu na listę biegłych, jeżeli w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy złożą wniosek o wpis na listę biegłych.

2. Biegły powołany w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy wykonuje czynności biegłego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Art. 59. W zakresie uregulowanym w niniejszej ustawie traci moc dekret z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 49, poz. 445 oraz z 2004 r. Nr 273, poz. 2702).

Art. 60. Ustawa wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 18, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

- ¹) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538 i Nr 267, poz. 2258 oraz z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 186, poz. 1379.
- ²) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 167, poz. 1372, z 2003 r. Nr 80, poz. 719 i Nr 122, poz. 1143, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 99, poz. 1001, Nr 152, poz. 1597 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 23, poz. 186, Nr 132, poz. 1110, Nr 155, poz. 1298 i Nr 179, poz. 1485 oraz z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 171, poz. 1225.
- ³) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 240, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479 oraz z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013 i Nr 167, poz. 1192.
- ⁴) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 i Nr 190, poz. 1864, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 69, poz. 624, Nr 91, poz. 873, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206, Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2702, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 33, poz. 288, Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1414 i Nr 267, poz. 2258 oraz z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 75, poz. 519, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1027, Nr 144, poz. 1045, Nr 157, poz. 1119 i Nr 170, poz. 1218.
- ⁵) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 213, poz. 180, Nr 240, poz. 2052 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907, Nr 34, poz. 304 i Nr 188, poz. 1838, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, Nr 273, poz. 2702, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1044.

12/06si